

Datum

5.7.2007

Dnr

1820/01/2007

Ikraftträdelse- och giltighetstid

1.8.2007 - tills vidare

Upphäver

Jord- och skogsbruksministeriets beslut om utrotning av ringröta på potatis 100/95 jämte ändringar

Bemyndigande

Lag om skydd för växters sundhet (702/2003) 11 §

Motsvarande EG-rättsakter

Rådets direktiv 93/85/EEG (31993L0085); EGT nr 259, 18.10.1993, s. 1

Kommissionens direktiv 2006/56/EG (32006L0056); EUT nr 182, 4.7.2006, s. 1

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om bekämpning av ljus ringröta på potatis

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av 11 § i lagen den 18 juli 2003 om skydd för växters sundhet (702/2003):

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning gäller bekämpning och förhindrande av spridning samt utrotning av ljus ringröta på potatis från potatisodlingarna i Finland.

2 §

Anmälningsskyldighet

Den som vet eller misstänker att ringröta förekommer på ett jordområde eller en odling eller i ett varulager, ett transportmedel eller en byggnad som han äger eller innehar, är skyldig att utan dröjsmål anmäla detta till tillsynsmyndigheten.

3 §

Kartläggning och testning

Växtskyddsmyndigheten skall varje år göra en systematisk utredning för att kartlägga förekomsten av ringröta lokalt och i hela landet. Utredningen skall basera sig på behöriga vetenskapliga och statistiska principer med beaktande av biologin hos den bakterie, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann & Kotthoff) Davis et al., som förorsakar ringröta, systemen för produktion av potatis och resultaten av tidigare utredningar om ringröta.

4 §

Begränsningar av marknadsföringen

All utsädespotatis som har sitt ursprung i Finland och som marknadsförs här skall testas för konstaterande av eventuell ringrötesmitta enligt metoder som Europeiska gemenskapen har bestämt.

Potatis som har producerats i Finland och som är avsedd att föras utanför landets gränser skall anmälas till växtskyddsmyndigheten, som enligt prövning före exporten skall kontrollera potatisen för konstaterande av eventuell ringrötesmitta.

Potatis som vid kontrollen konstaterats vara smittad av ringröta får inte föras ut ur landet.

5 §

Sannolik förekomst av sjukdomsalstrare

När växtskyddsmyndigheten misstänker att ringröta förekommer, skall den göra behövliga undersökningar för att bekräfta att det är fråga om ringröta samt utreda den misstänkta förekomstens ursprung.

Om misstanken baserar sig på i potatisen synliga sjukdomssymptom som förorsakats av den bakterie som nämns i 3 §, skall tillsynsmyndigheten förbjuda transporten av det potatisparti som misstänks vara smittat, utom när transporten kan ske utan risk för att sjukdomen sprids.

Tillsynsmyndigheten får också föreskriva andra åtgärder i syfte att minska den risk för spridning som ett misstänkt sjukdomsfall medför; bland annat ställa särskilda villkor för saluföring och transport av potatis från samma produktionsområde. Dessa åtgärder skall stå i rätt proportion till den uppskattade risken och de skall vara i kraft tills det har bekräftats att ringröta inte förekommer.

6 §

Bekräftelse av förekomsten

Det skall anses bekräftat att potatisknölar och potatisplantor som härstammar från potatisproduktion i Finland är smittade med ljus ringröta, om bakterien har kunnat konstateras i ett prov genom två olika screeningtest baserade på olika biologiska principer (serologiskt immunofluorescenstest och PCR-test), bakterien har isolerats genom selektiv isolering eller bestämningen av bakterien har skett med ett biologiskt test och bakteriestammen har identifierats genom identifieringstest (serologiskt immunofluorescenstest och PCR-test) i enlighet med bilaga I till rådets direktiv 93/85/EEG om bekämpning av ljus ringröta på potatis.

7 §

Avgränsning av smittat område

När förekomsten av ringröta har bekräftats genom ett test som godkänts av Europeiska gemenskapen och som gjorts antingen på en knöl eller en planta, skall potatispartiet, åkerskiftet och beroende på fallet hela gårdsbruksenheten, maskinerna, transportmedlen, lagren samt förpackningsmaterialen betraktas som smittade.

Tillsynsmyndigheten skall fastställa smittans sannolika omfattning med beaktande av att smittan kan spridas från det smittade området via kontakt före och efter de olika skedena av skörden och potatisproduktionen. Omfattningen av en sådan sannolik smitta skall fastställas i enlighet med bilaga I A. De områden och gårdar som avses i detta moment skall förklaras för sannolikt smittat område.

På grundval av en bekräftad smittas utbredning och det sannolikt smittade området skall tillsynsmyndigheten fastställa ett område till vilket smittan eventuellt har kunnat sprida sig. Detta görs för tre år framåt från den senaste konstaterade förekomsten av ringröta. Avgränsningen skall göras i enlighet med bilaga I B. Det område och de gårdar som avses i detta moment skall förklaras för avgränsat område.

8 §

Krav som skall iaktas inom ett smittat område

Maskiner, arbetsredskap, lagerutrymmen, transportmedel och andra varor som har använts för potatisodling inom ett smittat område eller som har varit i kontakt med ett potatisparti som är smittat eller misstänks vara smittat skall anses vara smittade och de får inte användas innan de har rengjorts och desinficerats med ett godkänt desinfektionsmedel i enlighet med bilaga II B. Det kan bestämmas att förpackningsmaterial skall förstöras.

Potatis som konstaterats vara smittad med ringröta får inte användas som utsädespotatis. Potatisknölar och potatisplantor som konstaterats vara smittade samt det avfall som eventuellt uppkommer från dem skall bortskaffas under tillsynsmyndighetens överinseende i enlighet med bilaga II. Tillsynsmyndigheten kan tillåta att sådan potatis används för andra ändamål i enlighet med bilaga II A på villkor att denna användning inte medför risk för spridning av ringröta.

9 §

Krav som skall iaktas inom ett sannolikt smittat område

Potatis som producerats inom ett sannolikt smittat område får inte användas som utsädespotatis, utan den skall bortskaffas under tillsynsmyndighetens överinseende eller användas för andra ändamål i enlighet med bilaga II A så att den inte medför risk för spridning av ringröta.

10 §

Krav som skall iaktas inom ett avgränsat område

Vid potatisproduktion på områden som konstaterats vara smittade eller sannolikt smittade skall villkoren som anges i bilaga II B och C iaktas.

Tillsynsmyndigheten skall genom att göra kontroller och bland annat genom att undersöka potatisknölar utreda huruvida ringrötan har spritt sig utanför det smittade eller sannolikt smittade området.

Tillsynsmyndigheten får föreskriva åtgärder som skall vidtas i syfte att begränsa ringrötans spridning inom ett avgränsat område.

11 § Spårning av spridningen

För att klarlägga smittans utbredning skall tillsynsmyndigheten kontrollera de potatispartier som härstammar från alla de potatispartier som bekräftats vara smittade.

12 § Anmälningförfarande

Växtskyddsmyndigheten skall ge andra medlemsstater upplysningar om en konstaterad smitta, åtminstone det smittade potatispartiets sortnamn och typ samt vid behov utsädeskategori. I fråga om ett potatisparti som konstaterats vara smittat och som överförs till eller från en annan medlemsstat och som innebär en smittorisk skall de berörda medlemsstaterna informeras om potatispartiets sortnamn, avsändarens och mottagarens namn och adress, partiets leveransdatum och storlek, vid behov en kopia av växtpasset eller åtminstone växtpassnumret eller vid behov odlarens eller handlarens registreringsnummer och en kopia av leveransbeskedet.

Kommissionen skall underrättas om att denna information har tillhandahållits, och efter det att undersökningarna gjorts skall kommissionen tillställas en anmälan som innehåller datum då smitta konstaterades, en kort beskrivning av undersökningarna, information om smittokällan och smittans omfattning samt uppgifter om det område som har avgränsats.

13 §

Ytterligare krav som skall iakttas inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis

I Tyrnävä och Limingo kommuner är potatisodling förbjuden inom avgränsade områden.

14 § Förbud mot innehav av ringrötebakterien

Det är förbjudet att inneha och hantera bakteriekulturer av den bakterie som nämns i 2 §. Växtskyddsmyndigheten kan dock på ansökan och på villkor som den bestämmer bevilja tillstånd till innehav och användning med avseende på forskning, försöksverksamhet och växtförädling. Tillståndsbelagd verksamhet får inte skada bekämpningen av ringröta eller medföra risk för spridning av ringröta.

15 §
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2007.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets beslut av den 21 november 1995 om utrotning av ringröta på potatis (100/95) jämte ändringar.

Helsingfors den 5 juli 2007

Jord- och skogsbruksminister

Sirkka-Liisa Anttila

Överinspektör

Marja Savonmäki

BILAGA I

Del A

Vid bestämmande av sannolikt smittat område skall beaktas

- potatisknölar och potatisplantor som odlats på ett område som bekräftats vara smittat,
- odlingsplatser och fastigheter i anslutning till ett område som bekräftats vara smittat eller som skötts med samma maskiner och anordningar,
- potatis som producerats eller lagrats eller annars hanterats på sådana odlingsplatser som avses ovan,
- hanteringsutrymmen för potatis som producerats på sådana odlingsplatser som avses ovan,
- maskiner, transportmedel, förpackningsmaterial, lager och andra motsvarande tillbehör och utrymmen som kan ha kommit i kontakt med potatisknölar eller potatisplantor som bekräftats vara smittade,
- potatisknölar och potatisplantor som kommit i kontakt med sådana redskap eller förvarats i sådana utrymmen som avses ovan innan de har rengjorts och desinficerats,
- potatisknölar och potatisplantor som har samma ursprung som sådana potatisknölar eller potatisplantor som bekräftats vara smittade och som med stöd av undersökningar kan antas vara smittade samt produktionsplatserna för dessa potatisknölar eller potatisplantor.

Del B

Vid fastställande av utbredningen av en eventuell smitta skall beaktas

- närheten till andra platser där potatis odlas,
- den gemensamma produktionen och användningen av utsädespotatis.

BILAGA II

Del A

Åtgärder i syfte att använda eller bortskaffa de potatisknölar och potatisplantor som smittats av ljus ringröta är

- a) användning som djurfoder efter sådan värmebehandling som säkerställer att den bakterie som orsakar ringröta förstörs, eller
- b) bortskaffande på en officiellt godkänd plats för bortskaffande av avfallet där det inte finns någon risk för att sjukdomen sprids till omgivningen, eller
- c) förbränning till aska, eller
- d) användning vid en industriell process under förutsättning att potatisen transporteras direkt till en bearbetningsanläggning med ändamålsenligt system för behandling av avloppsvatten och övrigt potatisavfall vilket säkerställer att sjukdomen inte sprids, och med möjlighet till rengöring och desinficering av transportmedel samt utrymmen och anordningar som använts vid behandling av smittad potatis, eller
- e) andra åtgärder förutsatt att dessa inte medför risk för spridning av ringröta; dessa andra åtgärder skall anmälas till kommissionen och till EU:s övriga medlemsländer.

Avfall som berörs av eller har uppkommit på grund av ovan nämnda åtgärder bortskaffas genom officiellt godkända metoder enligt följande:

- a) fast potatisavfall och annat eventuellt fast avfall som kommit i kontakt med potatisen bortskaffas antingen genom
 - bortskaffande på officiellt godkänd för ändamålet avsedd plats för bortskaffande av avfallet där det inte finns någon risk att sjukdomen sprids till omgivningen; avfallet skall föras direkt till platsen och packas på sådant sätt att det inte finns någon risk för att sjukdomen sprid till omgivningen, eller
 - förbränning till aska, eller
 - andra åtgärder, förutsatt att det har konstaterats att det inte finns någon risk att sjukdomen sprids till omgivningen; dessa åtgärder skall anmälas till kommissionen och till de andra medlemsstaterna.

- b) från flytande avfall skall de fasta ämnena först avlägsnas antingen genom filtrering eller sedimentering. De fasta ämnena skall bortskaffas på samma sätt som det fasta potatisavfallet.
Därefter skall det flytande avfallet antingen
 - upphettas helt och hållet till minst 60 °C under 30 minuter innan det bortskaffas, eller
 - bortskaffas på något annat officiellt godkänt sätt och under officiell kontroll så att det inte finns någon risk för att skadegöraren kan komma i kontakt med jordbruksmark; närmare uppgifter om saken skall meddelas de andra medlemsstaterna och kommissionen.

Dessa alternativ gäller även avfall med anknytning till hantering, bortskaffande och bearbetning av smittade partier.

Åtgärder i syfte att bortskaffa de potatisknölar eller potatisplantor som sannolikt smittats är

- användning som matpotatis avsedd för konsumtion, levererad direkt färdigförpackad och utan ompaketering; den plats där potatisen hanteras skall ha ändamålsenliga utrymmen och anordningar för bortskaffande av avfallet; potatis avsedd för sättning får hanteras på samma plats endast om detta sker separat eller efter rengöring och desinficering,
- eller
- användning som potatis för industriell bearbetning; en förutsättning är att potatisen levereras direkt och omedelbart till en sådan bearbetningsanläggning som har lämpliga utrymmen och anordningar för bortskaffande av avfallet samt ett system för rengöring och desinficering av åtminstone avgående fordon,
- eller
- annan användning eller annat bortskaffande, förutsatt att det inte medför risk för att sjukdomen sprids och under förutsättning att nämnda ansvariga myndigheter har gett sitt godkännande.

Del B

Åtgärder som skall iakttas på produktionsplatser som konstaterats vara smittade eller sannolikt smittade

a) på odlingar / åkrar som definieras som smittade, enligt det första alternativet
antingen

1) under minst tre följande växtperioder efter att smitta konstaterats,
- skall åtgärder vidtas för att utrota övervintrande potatisplantor och andra värdväxter för skadegöraren,
- får inte sättas, planteras eller sås några sådana knölar, plantor eller frön av potatis eller någon annan värdväxt för skadegöraren eller grödor som medför en identifierad risk för att skadegöraren kommer att spridas, och

2) under följande växtperiod efter de tre växtperioder som avses i den föregående punkten, då potatis odlas, får endast annan potatis än utsädespotatis produceras och då användas endast certifierad utsädespotatis, och skörden skall undersökas i enlighet med det förfarande som beskrivs i 6 § i denna förordning; en förutsättning är att det inte hittats potatisplantor eller värdväxter för skadegöraren i åkern vid officiella inspektioner under minst två på varandra följande växtperioder,

3) certifierad utsädespotatis får produceras, förutsatt att det under den fjärde växtperioden efter att smitta konstaterats har producerats annat än utsädespotatis och därefter iakttagits en lämplig växtföljd åtminstone under två år, dessutom skall skörden undersökas i enlighet med förfarandet som beskrivs i 6 §
eller
enligt det andra alternativet

1) under fyra följande växtperioder efter att smitta konstaterats,
- skall åtgärder vidtas för att utrota övervintrande potatisplantor och andra värdväxter för skadegöraren,

- skall åkern antingen läggas i och bibehållas som hel träda eller som permanent betesmark som slås ofta eller betas intensivt, **och**

2) under den växtperiod som följer på de fyra växtperioder som avses i den föregående punkten, då potatis odlas, får utsädespotatis eller annan potatis produceras genom användning av certifierad utsädespotatis, och skörden skall undersökas i enlighet med det förfarande som beskrivs i 6 §; en förutsättning är att det inte hittats potatisplantor eller värdväxter för skadegöraren i åkern vid officiella inspektioner under minst två på varandra följande växtperioder,

b) på sannolikt smittade åkrar som hör till produktionsplatsen, om tillsynsmyndigheten har förvärvat sig om att värdväxterna för skadegöraren har utrotats från åkern

- odlas under följande växtperiod efter att smitta konstaterats inga värdväxter för skadegöraren, eller

- kan, om certifierad utsädespotatis används, annan potatis än utsädespotatis odlas,

- kan under den andra växtperioden efter det att smitta anmälts certifierad utsädespotatis användas för produktion av utsädespotatis eller annan potatis,

- kan under den tredje växtperioden efter att smitta anmälts certifierad utsädespotatis eller utsädespotatis som odlats under officiell kontroll och kommer från certifierad utsädespotatis användas för odling av utsädespotatis eller annan potatis,

- skall under var och en av de växtperioder som avses i strecksatserna ovan åtgärder vidtas för att utrota eventuella övervintrande potatisplantor, och göras officiella tester av den skördade potatisen från varje potatisfält i enlighet med förfarandena som beskrivs i 6 § i denna förordning,

c) omedelbart efter den växt- och lagringsperiod då smitta konstaterats och efter den därpå följande växt- och lagringsperioden skall alla anordningar och lagerutrymmen på produktionsplatsen som är kopplade till potatisproduktionen rengöras och desinficeras under överinsyn av tillsynsmyndigheten,

d) i en enhet med skyddad produktion av odlingsväxter där det är möjligt att fullständigt byta ut odlingssubstratet,

- får knölar, plantor eller frön sättas, planteras eller sås endast om skadegöraren och värdväxterna har utrotats vid en officiell kontroll och odlingssubstratet bytts ut helt och hållet samt alla arbetsredskap rengjorts och desinficerats; en förutsättning är dessutom att de ansvariga myndigheterna har godkänt enheten för potatisproduktion,

- skall potatisen produceras från certifierad utsädespotatis eller från miniknölar eller mikroplantor som härstammar från undersökta källor.

Del C

Åtgärder som skall iaktas inom ett avgränsat område och utan att det påverkar åtgärderna som anges i bilaga II B

a) omedelbart och åtminstone under tre års tid efter konstaterad smitta

- skall tillsynsmyndigheten övervaka de gårdar och aktörer inom det avgränsade området som bedriver odling, lagring och hantering av potatisknölar med samma maskiner eller anordningar som på den smittade produktionsplatsen,

- skall på alla potatisodlingar som anläggs inom det avgränsade området användas certifierad utsädespotatis eller utsäde som odlats under officiell kontroll, och efter

skörden skall utsädespotatis som odlats på det område som troligen smittats testas i enlighet med metoderna i 6 §,

- skall hos företag inom det avgränsade området utsädespotatisen hanteras skilt från potatis avsedd för andra ändamål eller hanteringsanordningarna rengöras och desinficeras mellan hanteringen av utsädespotatis och hanteringen av potatis avsedd för andra ändamål,

- skall tillsynsmyndigheten i enlighet med 3 § genomföra en officiell kartläggning på produktionsgårdarna inom det avgränsade området.

b) vid behov skall det upprättas ett program för att byta ut alla lager av utsädespotatis under en lämplig period.